

Kálmán István a szülők megnevelésének kérdésére válaszul kifejtette, hogy a Waldorf-pedagógia nem épülhet "fentről" jövő propagandára. Az igénynek a szülőktől kell kiindulnia, nekik kell ezt a nevelési típust tudatosan választaniuk gyermekük számára. Az igény a meglévő rossz tapasztalatból indul, az azzal szemben megjelenő kínálat, ha az egészséges, józan személyiségfejlesztő nevelést ígér, akkor a szülők fogják a tárgyi feltételeket megteremteni, akár saját erőből, akár külső támogatás megszerzésével. Ha ez az aktív szülői háttér hiányzik, az intézmény maga sem tud tartósan fennmaradni. A pedagógusok dolga a tanítás, az hogy válaszoljanak a szülők neveléssel kapcsolatos igényére. Folyamatosan igazolnuk kell, hogy ez az iskola vagy óvoda, amit a szülők tőlük vártak, és amelyért hajlandók folyamatosan áldozatokat hozni. Ez az együttműködés az iskolaépítés, és -fenntartás alapja, és ennek példája az, ami további, normális nevelést igénylő szülők számára ösztönzést adhat.

Az ingadozó létszámú és aktivitású, elsősorban szombaton igen nagy számú helyi közönség soraiban sok volt az építés. Többek között így esett szó - programon kívül - az ugyancsak az előző számunkban, a temesvári templom kapcsán érintett templomépítési akcióról.

Balogh Ferenc építész mutatta meg és adta át a Művelődés című folyóirat 1992/6 számát, amely az "Épülő templomaink Erdélyben" című, 1992. februári tervek kiállítását követő szakmai beszélgetés jegyzőkönyvét tartalmazza. Daróczy Miklós, a kolozsvári refor-

mátus egyházkerület templomépítéseit irányító építész sorolta fel a munkák jelenlegi állása szerinti csoportokban az új templomokat. Eszerint elkészült már a brassói, Moldva utcai templom (építész: Renel Marian), és a marosvásárhelyi bővítés (Kali Ellák). 1994-ben fejeződik be az építkezés Kolozsvár Bulgária-telepen (Zakariás Attila). Folyik továbbá az építkezés a Kolozsvár melletti Kisbácson és Kolozsvár-Tóközön (Murádin Beyer Katalin), Detreheimtelepen (Beyer Daróczy Gábor), Sepsiszentgyörgyön (Zakariás Attila), Csíkszeredán (Keresztes Szabolcs). Épülőfélben van a siklódi templom is, melynek terveit valaha Kós Károly készítette, s most a hívek úgy döntöttek, hogy ha néhány évtizednyi késéssel is, de ez a terv valósuljon meg.

Különbő okok miatt (pénzhiány, engedélyeztetési nehézségek) kész kiviteli terv ellenére sem épül egyelőre a Brassó, Bukaresti úti (Ornstein Emil) Kolozsvár-Tókvágás-i (Daróczy Julianna), székelyudvarhelyi (Müller Csaba), szabédi (Kosztai Árpád) és a segesvári (Dávid Gyula), ami Alpár Ignác templomának bővítése.

Az unitárius egyház is hasonló építési programot indított: befejezés előtt áll a Kolozsvár Monostori negyed temploma (Nonn Tibor), és elkezdődött az építkezés Baróton (Kovács Kázmér). Csak a terv készült el Sepsiszentgyörgyre (Bíró Gábor), és Székelyudvarhelyre.

(Következő számunkban be szeretnénk mutatni a terveket és a megépült templomokat.)

G.J.

LÁSZLÓ NOÉMI

Villódzás

Volt anyám, ki egy visszafojtott hajnalommal elutazott: megállt a várfal csonka ormán, felhők nyomában elfutott.

Volt istenem,
mert sosem volt s nagyon kerestem,
volt istenem,
de meghajolt és elment csendben.

Voltam.
Elvéve fel-felbuktam
iránytévészett
emberekben.

Mostanság egy tenyérnyi vízbe szédült ábrákat ró a nap,
nincs senki, semmi elveszítve,
az ösztönök is alszanak.

Vállvonogató

Velünk is hárman játszanak.
Az idő áll és megadón
leomlanak a kőfalak.

Nem léteztünk, csak zúg velünk
az ismeretlen lég dala,
hogy menthetetlenül megyünk,
szomjunk cipeljük máshova,

megyünk, mint fény mit sose láttak,
levél szegül ellen az árnak
felsebezvén tekintetünk,

mi pedig mélan meg-meg-állunk
megvonjuk vékony, csonka vállunk,
mert végül minden álmatag,
velünk is hárman játszanak:

az első ajkán hordja anyját
a másik szóba vésve hangját
s míg utunk úttá válik,
vizet fakaszt a harmadik.